

9.7.2019

KÖZLEMÉNY A KÉPVISELŐK RÉSZÉRE

Tárgy: Lucian Saulenu román állampolgár által az Association for the Renaissance of Craiova (Craiova Megújulásáért Egyesület) nevében benyújtott 0690/2018. számú petíció a bulgáriai Kozloduj atomerőmű működésének tervezett meghosszabbításáról

1. A petíció összefoglalása

A petíció benyújtója ellenzi a román határ közelében található bulgáriai Kozloduj atomerőmű 5. és 6. reaktorára szóló működési engedély tervezett meghosszabbítását. Egy hulladéklerakó és a két reaktor működési élettartamának meghosszabbításával kapcsolatos, határokon átnyúló hatástanulmány megkezdését követeli, ezen keresztül a polgárok tájékoztatáshoz és konzultációhoz való jogának tiszteletben tartását, az aarhusi egyezmény 6. cikkében foglaltaknak megfelelően. A petíció benyújtójának álláspontja szerint 23 romániai település – köztük Craiova városa is – nukleáris kockázatú területen fekszik, és a Kozloduj atomerőmű tevékenysége közvetlen hatást gyakorol rájuk. Állítása szerint a román népesség tájékoztatása és a velük folytatott egyeztetés rosszul szervezett volt, nem tette lehetővé a valódi részvételt, és a végső döntésnél nem vette figyelembe a lakosság ellenkezését. A petíció benyújtója szerint a román hatóságok kifejezték hajlandóságukat egy határokon átnyúló környezeti hatástanulmány elvégzésére, ám Bulgária úgy döntött, hogy egyoldalúan megadja az engedélyt.

2. Elfogadhatóság

Elfogadhatónak nyilvánítva: 2018. november 19. Tájékoztatás kérése a Bizottságtól (az eljárási szabályzat 216. cikkének (6) bekezdése szerint) megtörtént.

3. A Bizottságtól kapott válasz: 2019. július 9.

A petíció

A petíció benyújtói egyet nem értésüknek és aggályaiknak adnak hangot a Duna és a román határ közelében fekvő bolgár kozloduji atomerőműhöz kapcsolódó két különálló projektet illetően.

Az egyik projekt egy kis és közepes aktivitású radioaktív hulladék elhelyezésére szolgáló nemzeti létesítmény megépítése.

A másik projekt a kozloduji atomerőmű 5. és 6. reaktora élettartamának meghosszabbítása.

Az első projekt esetében a petíció benyújtói azt állítják, hogy a határokon átnyúló nyilvános konzultációkat sem a bolgár, sem a román hatóságok nem szervezték meg megfelelően Romániában. A petíció benyújtója elismeri, hogy a konzultációkra a jogi követelményeknek megfelelően sor került, de azt állítja, hogy azok szigorúan formális és felületes megközelítést alkalmaztak, és nem vették figyelembe a lakosság ellenzését.

Az atomerőmű 5. és 6. reaktora működési élettartamának meghosszabbításával kapcsolatos projektet illetően a petíció benyújtói azt állítják, hogy annak ellenére, hogy a román hatóságok kérelmezték határokon átnyúló környezeti hatásvizsgálat (KHV) elvégzését, a bolgár hatóságok egyoldalúan úgy döntöttek, hogy KHV nélkül adják ki az engedélyt, úgy tekintve, hogy a lakosságra és a környezetre gyakorolt kedvezőtlen hatás „nem jelentős”. A petíció benyújtója szerint a Kozloduj melletti romániai közösségekkel nem konzultáltak, ezért megsértették a Románia által a 22/2001 sz. törvénnyel¹ ratifikált, az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló egyezmény (Espooi Egyezmény) rendelkezéseit. A petíció benyújtói arra kérték a román hatóságokat, hogy indítsanak az Espooi Egyezmény IV. melléklete szerinti vizsgálati eljárást a kozloduji atomerőmű 5. és 6. számú reaktora működési engedélykének meghosszabbítását illetően, valamint hogy folytassák tovább a radioaktív hulladék-lerakó építéséről szóló nyilvános konzultációkat, de nem jártak sikerrel.

A petíció benyújtói most arra kérik az uniós intézményeket, hogy indítsanak kötelezettségsegési eljárást Romániával és Bulgáriával szemben, és kényszerítsék őket a két projektre vonatkozóan a határokon átnyúló hatásvizsgálati eljárás folytatására.

A Bizottság észrevételei

A kis és közepes aktivitású radioaktív hulladék elhelyezésére szolgáló létesítmény

---

¹ Az országhatáron áterjedő környezeti hatások vizsgálatáról szóló, 2001. február 22-én Espooban elfogadott egyezmény megerősítéséről szóló, 1991. február 25-i 22. sz. törvény, Hivatalos Közlöny, 105. sz., 2001. március 1.

A kis- és közepes aktivitású radioaktív hulladék végleges elhelyezésére szolgáló létesítményekre az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2011/92/EU irányelv² (KHV-irányelv) alkalmazandó. Az ilyen projektek esetében kötelező környezeti hatásvizsgálatot kell végezni az irányelv 5–10. cikkével összhangban.

Az alacsony és közepes aktivitású radioaktív hulladékok elhelyezésre szolgáló létesítmény megépítésére irányuló projektet eredetileg egy 2011-ben kibocsátott KHV-határozattal engedélyezték, amelyet később a nemzeti bíróság hatályon kívül helyezett. Ez egy új környezeti hatásvizsgálati eljárás elindítását, valamint a környezeti hatásvizsgálati jelentés hatókörének és tartalmának frissítését tette szükségessé. 2015. március 16-i levelében a bolgár környezetvédelmi és vízügyi minisztérium eljuttatta a román hatóságokhoz a frissített környezeti hatásvizsgálati jelentés és a szomszédos Natura 2000 területek megfelelő értékelésének nem technikai jellegű összefoglalóját (a KHV-jelentés melléklete). 2015. március 24-i és 2016. május 16-i levelükben a bolgár, illetve a román hatóságok tájékoztatták egymást a projekt megvitatására szolgáló nyilvános meghallgatások megszervezéséről. A román hatóságok levelükben kérték, hogy a bolgár hatóságok képviselői vegyenek részt a nyilvános meghallgatáson azzal a céllal, hogy ismertessék a nem technikai jellegű összefoglaló egyes fejezeteit, biztosítva, hogy a román nyilvánosság megkapja a legfontosabb információkat.³

A Bizottság rendelkezésére álló információk szerint a lerakóépítési projekttel kapcsolatos romániai nyilvános meghallgatásra 2016. június 9-én került sor Craiovában, ahol 120 résztvevő írta alá a jelenléti ívet. A meghallgatáson feltett 23 kérdést megküldték a bolgár hatóságoknak, amelyek írásban részletesen válaszoltak⁴.

A Bizottság nem tárt fel hiányosságot a projekt határokon átnyúló hatásaival kapcsolatos konzultációs eljárásokkal kapcsolatban. Nem találtak bizonyítékot a petíció benyújtója azon állításainak alátámasztására, hogy a két tagállam hatóságai formális és felületes megközelítést alkalmaztak.

Ezenkívül a Bizottság 2017. április 6-án az Euratom-Szerződés⁵ 37. cikkével összhangban megkapta Bulgáriától a végleges elhelyezésre szolgáló létesítménnyel kapcsolatban a radioaktív hulladék ártalmatlanítási tervére vonatkozó általános adatokat. Ezen adatok

---

² Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. december 13.) az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról, HL L 26., 2012.1.28., 1. o.

³ Az ebben a bekezdésben említett valamennyi levél/dokumentum megtalálható a bolgár Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium honlapján: <https://www.moew.government.bg/bg/priklyuchili-proceduri/>

⁴ Ez Romániában itt érhető el: http://www.anpm.ro/documents/19431/2430660/Annex+1_Eng.pdf/f35d6526-34cb-4958-b25e-9d8a80d75871; Bulgáriában pedig:

https://www.moew.government.bg/static/media/ups/tiny/EO_OVOS/Letter_99-00-217_16-08_2016.pdf és

https://www.moew.government.bg/static/media/ups/tiny/EO_OVOS/Anex3.pdf

⁵ Ez előírja, hogy valamennyi tagállam mindennemű radioaktív hulladék-ártalmatlanítási tervre vonatkozóan a Bizottság rendelkezésére bocsátja azokat az általános adatokat, amelyek alapján megállapítható, hogy az adott terv végrehajtása nem okozhatja-e egy másik tagállam vizeinek, talajának vagy légtérének radioaktív szennyeződését.

alapján, valamint a szakértői csoporttal folytatott konzultáció nyomán⁶ a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a lerakóból származó radioaktív hulladék ártalmatlanítására vonatkozó terv megvalósítása – akár rendes működés során, végleges bezárást követően, akár pedig az általános adatok alapján figyelembe vett típusú és méretű baleset esetén – nem eredményezi másik tagállam vizének, talajának vagy légtérének egészségügyi szempontból jelentősnek tekinthető radioaktív szennyezését⁷.

Ezen túlmenően a 2011/70/Euratom tanácsi irányelv⁸ biztosítja, hogy a tagállamok megfelelő nemzeti intézkedésekről gondoskodjanak a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok magas színvonalú biztonságos kezelése érdekében. Az irányelv előírja a tagállamok számára a lakosság szükséges tájékoztatását és bevonását a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok kezelését illetően. Előírja továbbá a tagállamok számára, hogy hozzanak létre nemzeti programokat, amelyek meghatározzák, hogy miként kívánják végrehajtani a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelésére vonatkozó nemzeti politikáikat. Bulgária eleget tett ennek a kötelezettségnek, és 2015. szeptember 16-án bejelentette nemzeti programját, amely az átláthatósági politikát is magában foglalja.

A kozloduji atomerőmű 5. és 6. reaktora élettartamának meghosszabbítása

A második projekt kapcsán meg kell jegyezni, hogy az Espooi Egyezmény nem rendelkezik a határokon átnyúló eljárás automatikus alkalmazásáról. Az Espooi Egyezmény akkor alkalmazandó, ha a származási ország szerinti fél (ebben az esetben Bulgária) megállapítja, hogy a „javasolt tevékenység” valószínűleg jelentős, határokon áterjedő hatással jár. Ezt gyakran nevezik átvilágításnak. Ha az átvilágítást követően az illetékes nemzeti hatóságok arra a következtetésre jutnak, hogy a „javasolt tevékenység” nem jár majd jelentős határokon áterjedő hatással, az Espooi Egyezményt nem kell alkalmazni.

2014. március 13-án a bolgár hatóságok az Espooi Egyezmény 3. cikke alapján értesítést küldtek a román hatóságoknak a kozloduji atomerőmű 5. és 6. reaktora élettartamának meghosszabbítására irányuló beruházási javaslatról. 2014. május 19-én a román Környezetvédelmi és Éghajlatügyi Minisztérium észrevételeket küldött a projektre vonatkozóan (amelyeket a petíció benyújtója a petíció mellékleteként nyújtott be). A bolgár hatóságok válaszoltak ezekre az észrevételekre, és a bolgár jogban előírt módon részletes tájékoztatást adtak az átvilágítási határozatról, amely meghatározza, hogy szükség van-e környezeti hatásvizsgálatra.

Az átvilágítási határozat azt állapította meg, hogy nincsenek jelentős hatások. Ez a határozat a

---

⁶ A Bizottság mellett működő, független sugárvédelmi és közegészségügyi szakértőkből álló csoport segíti az EU-t a radioaktivitással kapcsolatos döntések meghozatalában. A csoport tagjait az Euratom-Szerződés 31. cikke alapján létrehozott Tudományos és Műszaki Bizottság öt évre nevezik ki.

⁷ A Bizottság 2017. szeptember 27-i véleménye a Bulgáriában, a kozloduji atomerőmű közelében található Radiana végleges elhelyezésre szolgáló nemzeti létesítményből származó radioaktív hulladék végleges elhelyezésére vonatkozó tervről (2017/C 321/02)

⁸ A Tanács 2011/70/Euratom irányelve (2011. július 19.) a kiégett fűtőelemek és a radioaktív hulladékok felelősségteljes és biztonságos kezelését szolgáló közösségi keret létrehozásáról, HL L 199., 2011.8.2., 48–56. o.

projektgazda által szolgáltatott tényszerű információkon, valamint a hatóságok által végzett ellenőrzés eredményein alapult (beleértve az elhasználódó mechanizmusok használatára, a hibákra és meghibásodásokra, a műszaki karbantartási és javítási rendszerekre, a víz vegyi összetételére vonatkozó dokumentáció elemzését és helyszíni szemlét). Megállapítást nyert, hogy a rendszerek, épületszerkezetek, épületek és létesítmények műszaki állapota megfelel a kozloduji atomerőműre vonatkozó működési, tervezési és jogi dokumentációs követelményeknek. A nemzeti hatóságok indokaival kapcsolatos további részletek a megadott linken találhatóak³.

A petíció benyújtója nem szolgáltatott konkrét bizonyítékot határokon áttérjedő káros hatások fennállásáról.

A fentiek alapján a Bizottságnak nincs oka azt feltételezni, hogy az uniós környezetvédelmi jogszabályokat helytelenül alkalmazták. Ezért a Kozloduj atomerőmű 5. és 6. reaktorának bővítése tekintetében nem állapítható meg az alkalmazandó jog megsértése.

Következtetés

A fentiekre tekintettel a Bizottságnak nem áll szándékában további lépéseket tenni a petíció benyújtója által felvetett kérdésekkel kapcsolatban.